

Projectes

Estratègia catalana de conservació de la flora silvestre

Recentment, la Direcció General del Medi Natural i Biodiversitat de la Generalitat de Catalunya, ha encarregat a la ICHN l'elaboració d'un document relatiu a una 'Estratègia catalana de conservació de la flora silvestre'. Es tracta d'una iniciativa relacionada amb la publicació, l'estiu de 2008, del Decret de creació del Catàleg de flora amenaçada de Catalunya (DOG 5204: 65881-65895) i en general amb el compromís adquirit per l'administració catalana en les primeres i segones Jornades Catalanes de Conservació de la Flora.

És previst que lideri aquest projecte la Comissió Assessora de Conservació de la Flora de Catalunya, comissió creada el 2009 i formada per representants dels centres botànics de recerca de Catalunya així com tècnics de l'Administració i experts independents. Però es tracta d'un projecte obert a

A Catalunya hi ha vora 200 tàxons que es troben en una situació de risc, ja sigui per causes naturals o bé, més sovint, com a resultat de les activitats antròpiques. Entre aquestes, destaca sobretot la modificació dels hàbitats, per exemple l'eliminació física o la forta alteració de les zones humides (vegeu l'extensa obra *Llibre vermell de les plantes vasculares endèmiques i amenaçades de Catalunya*, recentment publicada). Però cal destacar també, el notable retard amb què s'han iniciat els passos per a protegir la nostra flora, en comparació de tots els territoris veïns.

Confiam que, també en aquesta ocasió, l'activitat de la societat civil i del teixit associatiu ajudin a pal·liar aquest retard.

La coincidència d'una producció científica abundant i de qualitat relativa a

El 20 d'octubre passat, tingué lloc la sessió inaugural del curs 2011-2012 de la ICHN. Javier Retana, CREA, parlà sobre *Quanta aigua tindrem als ecosistemes? Els efectes del canvi global sobre el funcionament de les conques fluvials mediterrànies*.

Vegeu les properes sessions a l'apartat *Agenda* d'aquest NOTÍCIES.

la participació, tant per voluntat de la ICHN, com també de l'esmentada Comissió, motiu pel qual des de la Institució es preveu incorporar-hi les aportacions que els seus membres puguin fer.

conservació vegetal els darrers anys, i d'una lloable i creixent sensibilització popular per aquesta temàtica han de ser el revulsiu de la situació poc favorable en que es troba la conservació de la flora catalana. ■

Congressos i reunions

Amfibis i rèptils del delta del Llobregat és una pàgina web amb informació sobre totes les espècies d'amfibis i rèptils d'aquest espai natural, essent especialment interessants els mapes de distribució de cada espècie. També s'hi publiquen les novetats que es produeixen en relació a l'herpetofauna del delta del Llobregat i està oberta a la participació de totes les persones interessades en el coneixement i la conservació d'aquest grup de vertebrats.

Es pot accedir a Amfibis i rèptils del delta del Llobregat a través de l'adreça:
<http://phobos.xtec.cat/amontori/>

33è Premi per a estudiants

l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució Catalana d'Història Natural convoca el 33è Premi per a estudiants.

El termini de presentació de treballs acaba el 2 de desembre de 2011; els treballs s'han de lliurar a: Institut d'Estudis Catalans, Secretaria General, Carrer del Carme 47, 08001 Barcelona. Consulteu les bases de la convocatòria a l'adreça: <http://www.iec.cat/institucio/documents/CartellLXXXI.pdf>.

Jornada sobre recerca i conservació del medi natural. Aportacions de la recerca a la gestió dels espais naturals protegits dels Països Catalans

Els dies 21 i 22 d'octubre va tenir lloc, al Prat de Llobregat, la jornada «Aportacions de la recerca a la gestió dels espais naturals protegits dels Països Catalans». Van ser dos dies intensos en els quals es va mostrar què s'està fent en recerca en els espais naturals protegits de les terres de llengua i cultura catalanes.

En la sessió de divendres es va presentar allò que s'està fent en els espais protegits dels àmbits terrestres i marins d'aquests territoris. Les intervencions que es van fer eren necessàriament força diverses, però van permetre fer-se una idea de la interrelació entre recerca i gestió en els espais naturals protegits catalans.

La sessió de dissabte va mostrar quines són les línies de treball de l'Administració de Catalunya, tant l'autonòmica com la local, en aquest camp. També va servir per veure com es concreten aquestes accions sobre el terreny, cosa que es va fer visitant els Espais Naturals del Delta del Llobregat i el Parc Agrari del Baix Llobregat.

L'objectiu de la jornada no era debatre una determinada qüestió o proposar solucions a un problema concret, es tractava més de reflexionar de manera oberta al voltant de la recerca i la gestió en els espais naturals protegits i, així, anar confeccionant un mapa que pugui orientar l'activitat de la Institució en aquest àmbit.

És cert que en molts casos l'objectiu bàsic a l'hora de declarar com a protegit un determinat espai és conservar els seus valors naturals enfront les pressions que els podrien malmetre, però durant la jornada es va posar de relleu que, a l'hora de gestionar aquests tipus d'espais, acostumen a predominar les actuacions de promoció de l'ús públic i de desenvolupament local, mentre que la conservació i la recerca orientada a la gestió té, proporcionalment, un pes força menys significatiu i poques vegades pot arribar a fer propostes relacionades amb la correcta gestió del medi natural que aquests espais naturals tenen l'obligació de conservar.

El coneixement naturalístic és encara força incomplet en la majoria d'espais protegits i entre els diferents grups d'organismes, malgrat la llarga tradició naturalista que hi ha hagut a les terres catalanes, i això és degut tant a no dedicar-hi els mitjans suficients com al fet que, actualment, molts investigadors se centren en altres tipus de recerca.

D'altra banda, també es va recordar durant aquesta jornada que, en determinats casos, la recerca també ha de saber donar resposta als problemes que es presenten en un món en canvi continu i que no es pot quedar al marge d'aquesta realitat canviant.

La recerca en els espais naturals també pateix d'un excés de localisme, en uns casos per la compartimentació administrativa (comunitats autònomes, estats, etc.) i en altres

Pau Esteban, Josep M. N'not i David Serrat, en la presentació de l'acte

perquè massa sovint es vol que se centri en els límits estrictes d'un determinat espai protegit, quan possiblement les respostes a determinades qüestions s'han de cercar fora.

Durant aquesta jornada s'ha posat de manifest que poc a poc es va començant a planificar la recerca, que es va incrementant el nombre d'eines per difondre'n els resultats i millorar la seva aplicació a la gestió (base de dades, SIG, observatoris, etc.) i que la col·laboració entre espais naturals protegits és més habitual, però també és cert que això s'està produint força dècades després que es protegissin aquests espais naturals.

La majoria d'espais naturals protegits no disposen d'un pla de recerca i, sovint, la posada en marxa de projectes de recerca obeeix a raons d'oportunitat, quasi com si fos un luxe que només es pot tenir quan sobren alguns recursos, o a iniciatives amb molta voluntat però poc recolzament institucional.

Malgrat tot això, també quedà prou palès que els gestors necessiten les respostes i les dades que els pot oferir el món de la recerca, ja que sovint la gestió té un component massa intuïtiu i poc contrastat. Durant la jornada també es van comentar casos de no aplicació dels resultats de la recerca pel fet que aquests podien contradir altres tipus de polítiques d'un determinat espai protegit.

També es va debatre sobre la conveniència de crear consells científics assessors amb l'objectiu de promoure, orientar i avaluar

(Continua)

la recerca que s'està duent a terme. I es van exposar casos força contrastats, des d'algun consell científic nord-americà amb competències executives a altres més propers que han acabat polititzats i han perdut la seva raó de ser.

Per repassar de manera més detallada les reflexions que es van fer en aquesta jornada, s'han penjat al web de la Institució http://ichn.iec.cat/activitats/Recerca_gestio.htm les presentacions fetes durant aquests dos dies.

De d'aquestes pàgines del NOTÍCIES volem agrair novament el suport rebut per la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC, l'Ajuntament del Prat de Llobregat, el Parc Agrari del Baix Llobregat i el Consorci per a la Protecció i

la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat en l'organització d'aquesta jornada i, especialment, a tots els ponents per les seves interessants aportacions. ■

Xavier Santaefemí i Joan Pino, comentant els valors naturals del delta del Llobregat.

Boscos del món, un món de boscos

Exposició fotogràfica

El dissabte 5 de novembre, a les set de la tarda, s'inaugurarà l'exposició fotogràfica *Boscos del món, un món de boscos*, organitzada pel Centre Tecnològic Forestal de Catalunya i el Grup de Naturalistes d'Osona amb motiu de l'Any Internacional dels Boscos.

Aquesta exposició es podrà visitar a la sala d'exposicions Art 32 de Torelló i s'inclou en el marc del Festival Unnim de Cinema de Muntanya que se celebra en aquesta localitat.

L'exposició recull una mostra de la riquesa forestal de la Terra, captada per 10 naturalistes i fotògrafs catalans. Inclou les principals regions biogeogràfiques del món: l'austral, la boreal, la temperada (centreeuropea i mediterrània), la subtropical i la tropical. En total són 28 imatges de 16 localitats representatives de la diversitat de boscos de la Terra.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades

El dissabte 15 d'octubre s'estrenà la temporada 2011-2012 de sortides naturalistes guiades per la ICHN-Bages, a espais naturals de Catalunya amb una excursió a la serra de Milany.

La serra de Milany és part de la serralada Transversal, al bell mig de la Catalunya humida. S'allarga d'est a oest a la partió entre les comarques del Ripollès al nord i d'Osona al sud, i a tocar de la Garrotxa a l'est. Malgrat una altitud d'uns discrets 1.500 metres a la carena, la vegetació de la serra de Milany és plenament euro-siberiana; és un extens enclavament de boscos caducifolis, amb la fageda com a màxim exponent. Vista de fora, la fageda era un mantell estès, il·luminat pels colors de la tardor avançats per la sequera, que cobria les ondulacions i estreps de l'obaga de Milany. Vista de dins, la fageda era un recer de llum càlida matissada per les fulles, en un temple de troncs llisos, drets i vigorosos de faig.

Tres tritons pirinencs (*Euproctus asper*) suporten amb paciència l'examen.

La ruta a peu va anar des de Vallfogona de Ripollès fins a Vidrà, travessant la serra de Milany de nord a sud. Al poble de Vallfogona vam entretenir-nos en l'observació de l'aflorament de guixos del Lutecià Inferior (45 MA) i en l'ús de la pedra tosca o travertí per construir les arcades a les cases antigues. Després de creuar la riera de Vallfogona per un petit

pont medieval, vam dirigir-nos a la font de la Tosca. El lloc il·lustra la gènesi d'aquesta pedra porosa que conserva formes de restes vegetals pel dipòsit continu de carbonat de calci sobre les superfícies on regalima l'aigua.

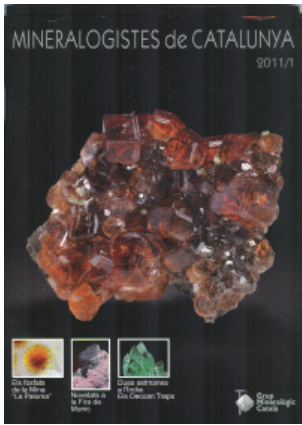

Cortina de travertí al saltant de la costa de Llastanosa.

El torrent de la Masica o del Tornall baixa per l'obaga de la serra de Milany, al cor de la fageda. És, sens dubte, un dels grans al·licients de natura de la serra. A trams l'aigua hi circula alegre i cantaire, a trams salta per entollar-se a sota en gorgs. En aquesta aigua neta viuen el tritó pirinenc i la granota roja. A cadascun dels salts es forma una làmina de travertí sobre la qual llisca l'aigua, com un teló creixent de roca que s'allarga i s'eixampla fins que un dia arriba a la base del salt.

Enguany la temporada de bolets ha estat especialment dolenta a Catalunya, a causa de la secada. Tot i així algun bolet va sortir durant la sortida, entre ells la curiosa porra (*Clavariadelphus pistillaris*) i, més abundosa, la llenega blanca (*Hygrophorus eburneus*), ambdós bolets típics de fageda.

A la carena es mantenen encara prats on pasturen tranquil·les les vaques, tot i que els boscos que s'enfilen pels vessants malden per apropiar-se'ls. Aquesta carena no destaca per relleus encinglerats ni per

Mineralogistes de Catalunya 2001/1, Grup Mineralògic Català, 2011.

Per a més informació i subscripcions:
gmc@minercat.com;
<http://www.minercat.com>.

Diccionari d'educació

La versió en línia del Diccionari d'educació ja està disponible al web del TERMCAT (<http://www.termcat.cat>). Aquest diccionari aplega i defineix prop de dos mil termes del món de l'educació i de les seves facetes: pedagogia general, pedagogia social, recerca educativa, organització i gestió educatives, orientació psicopedagògica, didàctica, educació especial i tecnologia de l'educació. Cada article conté, a més de la denominació catalana, els equivalents en castellà, francès i anglès, la definició i, sovint, una o més notes explicatives.

L'obra és el resultat de la cooperació entre diverses institucions: el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans, a través de la Societat Catalana de Pedagogia, el Govern d'Andorra, a través del Ministeri d'Educació i Cultura, i el TERMCAT.

Per a més informació podeu consultar la nota de premsa i el vídeo de l'acte de presentació.

grans cims, però si per les seves vistes cap al Pirineu, al nord, i cap a les serres de Curull i de Bellmunt i cap a la plana de Vic, al sud.

El descens pel solell va seguir el sender GR-3 fins a Vidrà, el poble que centra la comarca natural del Vidranès que comprèn la serra de Milany. Durant la caminada no tot han estat faigs; aquí i allà hi hem trobat rodals de pi roig, d'auró blanc, de trèmol, de roure martinenc o de til·ler de fulla petita. A mesura que baixem cap al

sud creix la varietat d'arbres, apareixen blades i moixeres i ben aviat el roure esdevé dominant.

A Vidrà, un indret que bé es mereix la visita naturalista detinguda, ens espera ja l'autobús de tornada. La sortida ha deixat molt bones sensacions per la descoberta del torrent de la Masica, natura en estat pur, i per la bellesa de la serra de Milany a la tardor, boscanes euro-siberianes a Catalunya. ■

Part de la colla de la ICHN-Bages al coll de l'Amorriador.

Delegació de la Franja de Ponent

Tercera edició de la Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura

Els dies 3, 4 i 5 de setembre, va tenir lloc a l'illa de l'Asinara, de Sardenya, la tercera edició de la Universitat Catalana d'Estiu de Ciències de la Natura.

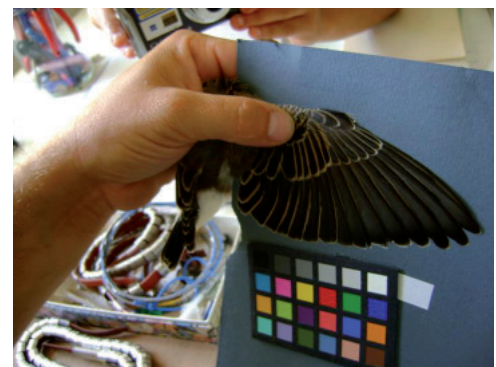

Aquesta convocatòria va incloure, a banda del ventall de sortides naturalistes per la petita illa i la visita al CRAMA (Centre de recuperació d'Animals Marins de l'Asinara) i dos cursos centrals, acollits pel Centro Studi Fauna.

D'una banda el curs «L'ecologia comparada de les plantes com a eina de gestió i conservació» que realitzaren Emanuele Farris, de la Universitat de Sàsser i Àngel Romo de la ICHN-Franja de Ponent i

de l'altra, el «16è Curs Internacional d'Anellatge d'Ocells» que impartiren els anelladors Danilo Pisu i Jordi Rodríguez, sard i català respectivament.

La Universitat s'emmarca en l'àmbit de les activitats intercongressuals del Congrés de Metges i Biòlegs en Llengua Catalana (CMBLC), començats a Barcelona el 1913 i que celebraran el seu centenari a l'Alguer, l'any proper 2012.

Aquestes activitats comptaren amb la presència de més d'una vintena d'assistents entre estudiants, professionals i amants de la natura en el marc del Parc Nacional de l'Asinara. ■

Equador megadivers

Amb aquest títol, el 7 de setembre passat, es va realitzar, a la sala Prat de la Riba de l'Institut d'Estudis Catalans, la 18ena sessió audiovisual de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura, a càrrec de Valentí Zapater i tractà de la part continental d'Equador.

La sessió començà amb la presentació que Albert Masó va fer del conferenciant, destacant que des de molt jove començà la pràctica de l'espeleologia i els estudis de biologia, impartint moltes conferències, realitzant reportatges de natura a nombroses revistes i col·laborant en diversos llibres. Ha efectuat expedicions a Xina, Perú, etc. i és guia professional de viatges naturalistes i fotogràfics. Un dels seus projectes actuals més importants versa sobre el còndor dels Andes.

El subtítol de la sessió és «De l'Amazònia a la costa», de manera que va anar explicant els canvis que es produeixen en el paisatge, la vegetació i la fauna anant des de la part més oriental d'Equador, en plena selva amazònica, fins al litoral de l'oceà Pacífic, passant pels diversos ambients que hi ha enmig, com ara el que allà anomenen 'páramo'.

També explicà l'equipament fotogràfic que portava, els parcs naturals més interessants per a visitar i diverses aventures viscudes.

Al final hi hagué un interessant col·loqui entre el mig centenar llarg d'assistents. Una particularitat que dóna més fortalesa a les explicacions de Valentí és que ell està vivint a Equador des del 2010. Agraïm, doncs, l'esforç del que ha estat el primer conferenciant que ha repetit sessió, ja que l'any passat en va fer una en la que també tractà de Perú. Podeu seguir les seves activitats al blog shanfoto.wordpress.com/ ■

Sulawesi, Borneo i la línia de Wallace

Amb més d'una seixantena d'assistents, que van participar activament amb no poques intervencions, el passat 18 d'octubre es va realitzar, a la sala Pere Coromines de l'Institut d'Estudis Catalans, la 19ena sessió de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura, a càrrec de Joan de la Malla i tractà d'aquestes dues grans illes, així com de la coneguda línia Wallace, que divideix la fauna i flora asiàtica de la d'Oceania i Austràlia. El subtítol de la conferència ja indica el centre sobre el que girà la conferència: «Biodiversitat a alguns dels boscos més antics del planeta».

Albert Masó va presentar l'autor, remarquant la seva qualitat de biòleg, característica que imprimeix un "toc especial a les imatges", a més de permetre fer comentaris molt rigorosos sobre els ecosistemes i l'etologia de les espècies. D'altra banda,

també fa cursos i tallers, de manera que la seva faceta didàctica està garantida. A més de gestionar el seu arxiu fotogràfic i publicar a nombroses revistes, ha participat en exposicions i ha aconseguit premis.

Finalment, és tour leader de viatges fotogràfics a aquest indret i a altres, tant a través d'agència com directament. Trobareu més informació a la seva web: www.delamalla.com.

La sessió va resultar molt entretinguda perquè combinà les explicacions sobre els pobladors més importants, com ara els toraja, amb els arbres més impressionants que caracteritzen les selves i els animals més emblemàtics de cada illa. També parlà de les estratègies més adequades per a moure's per aquests

països i per a aconseguir bones imatges. No cal dir que les fotos van ser d'una qualitat envejable. ■

NINOT, JOSEP MARIA. 2011. *Botànica Pirenaico-cantàbrica*. Actes del IX Col·loqui Internacional de Botànica Pirenaico-cantàbrica a Ordino, Andorra. Andorra: Centre d'Estudis de la Neu i de la Muntanya d'Andorra (CENMA) de l'Institut d'Estudis Andorrans (IEA).

El juliol del 2010, es va celebrar, a Ordino, la IXena edició dels Col·loquis de Botànica Pirenaico-Cantàbrica, que per primera vegada han tingut lloc al Principat d'Andorra. Hi van assistir prop d'un centenar de participants, la majoria dels quals van fer aportacions científiques en format oral o pòster. En aquesta publicació es recullen 49 treballs: 12 que pertanyen a la temàtica de florística, 8 a la de taxonomia, 3 a la de fitosociologia, 2 a la d'etnobotànica, 14 a la de conservació i 10 a la d'ecologia.

Es pot consultar el contingut d'aquesta publicació a: <http://www.iea.ad/images/stories/Documents/CENMA/botanica%20pirenaico-cantabrica.pdf>.

Societats adherides

XIII Jornades Herpetològiques de la Societat Catalana d'Herpetologia

Els propers dies 8 i 9 d'octubre es van celebrar, a la Casa de Cultura de

la Sénia, (Montsià) les XIII Jornades Herpetològiques de la Societat Catalana

(Continua)

L'Observatori de la Recerca de l'Institut d'Estudis Catalans (OR-IEC) gestiona el portal web MERIDIÀ (Mesurament de la Recerca, el Desenvolupament i la Innovació) <<http://meridia.iec.cat>>, un servei d'informació especialitzada per analitzar, planificar, coordinar i difondre les activitats d'R+D+I dins el sistema de ciència i tecnologia dels territoris de llengua i cultura catalanes.

Des de principis de l'any 2010, l'OR-IEC també disposa d'un bloc <<http://blocs.iec.cat/observatori/>>, els objectius del qual són comentar la informació disponible al portal web, difondre les novetats més destacades de les diferents àrees (convocatòries, congressos, informes, etc.) i establir un canal de comunicació amb la comunitat científica.

d'Herpetologia, organitzades en aquesta ocasió amb els companys de la Sociedad Herpetológica Valenciana. Les Jornades Herpetològiques havien estat organitzades ininterrompudament amb periodicitat anyal, des de l'any 1996 fins l'any 2008, ambdós inclosos, però els anys 2009 i 2010 no es van organitzar jornades. S'ha reprès les jornades d'enguany amb un alt nivell de presentacions (26 treballs presentats, entre conferències i pòsters, amb 61 ponents diferents) com d'assistents (unes 90 persones), S'espera per part de la SCH de tornar a organitzar-les cada any.

En la conferència inaugural, Jaime Bosch, va parlar sobre «Avances recientes en la lucha contra la quitridiomycosis». En aquesta mateixa línia, gran part de les presentacions versaven sobre diferents aspectes de la conservació, restauració d'hàbitats, gestió de punts d'aigua per amfibis o experiències veterinàries en projectes de reproducció en captivitat d'espècies en perill (tant dels Països catalans com d'altres països). També es van realitzar altres presentacions sobre biologia, ecologia i taxonomia dels amfibis i rèptils.

El diumenge 9 d'octubre es van realitzar dues conferències de clausura de les jornades, una a càrrec de Valentín Pérez-Mellado «Los reptiles endémicos

de Baleares, evolución y ecología insulares» i l'altre a càrrec de Salvador Carranza «Els rèptils: una finestra a l'evolució de la diversitat». Finalment, al migdia, es va fer una excursió per visitar diferents basses al peu dels Ports, dues recentment restaurades per potenciar els amfibis a la zona, que han estat colonitzades de forma natural i molt ràpida per diferents espècies d'amfibis i també de rèptils aquàtics. També se'n varen visitar altres dues de naturals i conegudes, on es poden observar ofegabous i tritons verds, entre d'altres espècies.

Podreu trobar més informació sobre les jornades i el llibre de resums a la web: <http://www.soheva.org/> ■

Activitats amb altres entitats

Jornada SCB-ICHN. La fragmentació dels hàbitats: de l'adaptació local al deute d'extinció

El 24 de novembre, tindrà lloc, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, la jornada anual de la Societat Catalana de Biologia i la Institució Catalana d'Història Natural. Enguany es tractarà la fragmentació dels hàbitats.

Aquesta jornada pretén presentar i debatre els principals avenços teòrics i les principals eines metodològiques emprades per estudiar els efectes dels processos de fragmentació, des de la modelització i anàlisi de l'estruc-

tura i canvis en el paisatge fins a les tècniques més recents de l'ecologia molecular. També pretén reflexionar sobre la necessitat d'incorporar aquests elements a la gestió i la conservació de les espècies i els hàbitats afectats per aquests processos de regressió. A continuació us detallem el programa.

La jornada és lliure i gratuïta però, per qüestions d'organització, cal que inscriviu-s'hi a través de l'adreça scb@iec.cat.

PROGRAMA

9.00 h. Benvinguda (Josep Maria Espelta, SCB i Joan Pino, ICHN)	12.00 h. Taula rodona: La gestió de la fragmentació: reptes i eines
9.15 h. Fragmentació: patrons, processos i efectes sobre la biodiversitat (Ferran Rodà, CREAM i UAB)	Ponències curtes:
10.00 h. El repte de la regeneració natural en paisatges crònicament fragmentats: una aproximació des de la genètica (Cristina García, CIBIO)	12.00 h. Fragmentació: amenaces i oportunitats (Joan Pino, CREAM i UAB)
10.45 h. Conseqüències de la fragmentació dels boscos sobre la diversitat d'insectes, les seves interaccions tròfiques i les adaptacions locals (Raül Bonal, IREC-CSIC-UCLM)	12.15 h. Eines d'anàlisi: la cartografia històrica (Corina Basnou, CREAM)
11.30 h. Pausa cafè	12.30 h. Els seguiments a llarg termini: la xarxa LTER (Francesc Llimona, Parc de Collserola)
	12.45 h. Desfragmentació i gestió del paisatge (Jordi Riera, Diputació de Barcelona)
	13.00 h. Vermut - col·loqui. ■

Consell Consultiu del Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

Dins de l'informe d'activitats del Consorci de l'última reunió del Consell Consultiu, celebrada el 29 de juny passat, destaquem l'adquisició d'una finca del Forat del Vent de 25 ha i la preparació de l'enderroc d'un dels edificis que hi ha i que foren construïts de manera il·legal. Segons sembla s'està acabant de negociar amb la propietat per comprar el tros que falta i poder eliminar del tot aquest nucli de construccions il·legals al Parc. També destaquem l'expropiació de les finques de la Torre del Bisbe i de Can Borrell que han passat a ser públiques i que sumen unes 200 ha en total que passaran a ser gestionades pel Consorci.

També es va parlar d'altres actuacions com l'arranjament de l'Àrea de Lleure de la Salut i la possibilitat que hi hagi un nou concessionari que la gestioni, la continuació del passeig de les Aigües a Valldaura possiblement a càrrec del Consell Comarcal i la desestimació de la construcció d'una passera per a persones i ciclistes a l'alçada de la plaça Rotary de Sant Cugat per evitar la circulació sobre la llera de la riera pel litig amb Nuñez i Navarro.

Pel que fa als incendis a la serra, durant el que portem d'any i fins al moment de la reunió només se n'ha enregistrat 3 de petits que sumen un total d'1,6 ha i s'espera que serà una temporada tranquil·la. Relacionat amb això, la iniciativa de reducció del risc d'incendi amb pastura en extensiu va endavant: el corral de can Oller ja és operatiu i compta amb un ramat de 500 ovelles que pasturen els voltants. La iniciativa és al 50 % amb l'Ajuntament de Montcada i Reixach i des del Consorci s'està intentant reproduir-la en 4 llocs més de la serra per cobrir la totalitat de les zones amb més risc d'incendi.

Com a projecte innovador destaquem l'adaptació a accés universal de l'itinerari del fondal del baixador de Vallvidrera. Es tracta d'un projecte esponsoritzat per La Caixa i la Diputació de Barcelona i que consistirà en fer accessibles uns 400 metres de l'itinerari a persones discapacitades (amb cadira de rodes) i en senyalitzar per a invidents la resta del circuit fins al punt d'informació.

Finalment, dins de les obres de la C-58 (construcció del carril Bus-Vehicles d'Alta Ocupació) s'ha enllestit la redacció del projecte de construcció d'un viaducte per a

la fauna ampliant el pont que hi havia per anar al cementiri de Cerdanyola. La idea és connectar el parc amb el turó de Montcada, ara també dins dels límits del parc però que queda envoltat per la C-58 i la C-33 i per tant físicament aïllat de la resta del parc natural. El projecte està pressupostat en 4,5 milions d'euros pel que quedarà pendent per més endavant.

D'altra banda, destaquem també que el nou govern de la Generalitat ha aturat el pla d'infraestructures per a la mobilitat i que, per tant, l'estudi del nou túnel ferroviari per sota de la serra està també aturat. Caldrà veure què passa en els propers mesos.

Pel que fa a la transformació en Parc Natural (fou declarat l'octubre de 2010), els nous estatuts foren aprovats el 27 de maig de 2011 i s'oficialitzà l'entrada de la Generalitat a l'òrgan gestor. Si tot va bé la redacció del nou pla especial hauria de començar al setembre de 2011 i enllestir-se abans d'octubre 2012, tot i que tothom és bastant escèptic. De moment continua vigent el pla especial urbanístic fins que hi hagi el nou pla, que per anar bé hauria d'incloure la part urbanística i també la de conservació de la biodiversitat. Els nous estatuts estan accessibles al web del parc natural.

Ja a la fase de propostes i preguntes, es va comentar la proposta de llei omnibus i l'accés motoritzat al medi natural. Segons la interpretació de l'equip tècnic el redactat de la proposta es refereix a l'accés motoritzat al medi natural que no estigui inclòs en cap espai natural de protecció especial. Per tant, si s'aprova no canviaria res en l'àmbit del Parc Natural de Collserola.

Des de la ICHN vam proposar que es promogui la redacció de plans tècnics de gestió i millora forestal a les finques privades del parc i que s'estudiï la viabilitat de canviar els sistemes de calefacció dels equipaments gestionats pel Consorci per calefacció amb biomassa o llenya. Totes dues propostes van ser aprovades pel Consell Consultiu.

Ja per acabar, destaquem també que hi ha una cooperativa de producció agrícola i de consum a la serra que cerca més zones per fer cultius i que ha organitzat, pel 4 de setembre, la Fira Agrícola de Collserola. Qui diu que Collserola no és terra per a neorurals? ■

Edafos és un programa interactiu, multiplataforma, útil per utilitzar-lo de forma dirigida o com mètode de autoaprenentatge de la Ciència del Sòl. Pot ser molt útil en la docència de Ciències de la Terra on l'alumne té que adquirir competències bàsiques relacionades amb la adequada percepció de l'espai físic en el que es desenvolupa la vida i la activitat humana.

El projecte ha estat subvencionat per la Fundació Espanyola para la Ciencia y la Tecnología (FECYT-MICINN) i coordinat per en David Badía, membre de la ICHN i professor del Àrea d'Edafologia de la Escola Politècnica Superior d'Osca (Universitat de Saragossa).

Edafos està format per cinc apartats:

1. Conceptes bàsics de la Ciència del Sòl
2. Components del sòl
3. Formació: factors i processos
4. Funcions del sòl
5. Exercicis de resposta múltiple, interactius i amb autoavaluació.

Tots les pantalles mostren blocs diagrames, fotografies o esquemes que ajuden a la comprensió dels conceptes a transmetre. El programa es pot fer servir per diferents nivells educatius, especialment per batxillerat i primers cursos de diversos graus a la universitat.

Es pot accedir a Edafos a través de l'adreça: <http://www.cienciadelsuelo.es/index1.html>.

Recull de legislació

Aragó

DECRETO 326/2011, de 27 de septiembre, del Gobierno de Aragón, por el que se establece un régimen de protección para el águila-azor perdicera (*Hieraaetus fasciatus*) en Aragón, y se aprueba el Plan de recuperación. BOA núm. 198 de 6 d'octubre de 2011.

(Continua)

Vols rebre el NOTÍCIES més aviat, en color i amb enllaços als documents anunciats?

Contacta amb la Secretaria de la Institució (ichn@iec.cat) i demana la versió en format pdf!

fundada el 1899

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

Redacció: ICHN
C. del Carme, 47
08001 Barcelona
Tel. 933 248 582
Fax 932 701 180
A/e: ichn@iec.cat
A/I: <http://ichn.iec.cat>

Imprimeix: IMPREMTA BADIA, SL
Maqueta: Albert Beltran
Dipòsit Legal: B.39829-1995

Estat

Real Decreto 1274/2011, de 16 de septiembre, por el que se aprueba el Plan estratégico del patrimonio natural y de la biodiversidad 2011-2017, en aplicación de la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad. NOE núm. 236 de 30 de setembre de 2011.

Agenda

Sessions científiques

Divendres 11 de novembre de 2011, a les 8 del vespre, a l'Auditori de Caixa Manresa (Plana de l'Om, Manresa). **Les orquídiades abelleres dels Països Catalans**, a càrrec de JOSÉ ENRIQUE ARNOLD, botànic, catedràtic de Ciències.

Dilluns 21 de novembre, a les 7 de la tarda, a la sala Segimon Serrallonga, Universitat de Vic. **Els ratpenats forestals: uns grans desconeguts. Noves descobertes a Catalunya**, a càrrec de JORDI CAMPRODON, Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.

Dijous 1 de desembre, a les 7 de la tarda, a La Porta del Delta (plaça de Catalunya 39-41, el Prat de Llobregat). **La comunicació del risc en la gestió dels desastres: el cas de les inundacions**, a càrrec d'ANNA SERRA LLOBER, Department of Landscape Architecture and Environmental Planning, University of California at Berkeley.

Dijous 15 de desembre de 2011, a les 7 de la tarda, a La Porta del Delta (pl. Catalunya 39-41, el Prat de Llobregat). **Importància quiropterològica del delta del Llobregat**, a càrrec de JORDI SERRA-COBO, director del Centre en Infeccions Víriques, Illes Balears i responsable d'Areambiental.

Sessió conjunta CREA F - SCB - ICHN

Dimarts 15 de novembre de 2011, Sala Prat de la Riba de l'IEC. **Boscoss singulars: una riquesa del nostre territori**. Per a més informació consulteu l'adreça: http://ichn.iec.cat/pdf/Jornada_Boscoss_Singulars_fulleto.pdf.

L'assistència és lliure i gratuïta però cal confirmar l'assistència, a Anna Ramon, a través del correu electrònic: a.ramon@creaf.uab.cat.

Sessió conjunta SCB - ICHN

Dijous 24 de novembre de 2011, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. **La fragmentació dels hàbitats: de l'adaptació local al deute d'extinció**. Per a més informació consulteu l'adreça http://ichn.iec.cat/pdf/Jornada_Fragmentacio_Habitats_fulleto.pdf.

L'assistència és lliure i gratuïta però cal confirmar l'assistència a través del correu electrònic: scb@iec.cat.

Delegació del Bages

Sortides naturalistes guiades 2011-2012

Dissabte, 15 d'octubre, de 8.15 a 20 h. **La serra i el castell de Milany** (Ripollès i Osona).

Dissabte, 5 de novembre, de 8.15 a 20 h. **El coll Formic, el pla de la Calma i el castanyer de can Cuc** (Osona i Vallès Oriental).

Dissabte 3 de desembre de 2011, de 8.15 a 20 h. **De Llafranc a Tamariu** (Baix Empordà [Costa Brava]).

Dissabte 21 de gener de 2012, de 8.15 a 20 h. **El castell d'Olèrdola i la costa del Garraf** (Garraf).

Cal inscriure-s'hi enviant un correu electrònic a ichnbages@infonegocio.com, o bé trucant a la Secretaria de la ICHN, al telèfon 933 248 582.

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura

Dimecres 23 de novembre de 2011, de 18.30 a 21 h, a la sala Prat de la Riba de l'IEC. Conferència audiovisual **Serengeti**, a càrrec d'ALBERT MASÓ.

Han col·laborat en la redacció d'aquest NOTÍCIES:

Jordi Badia, Xavier Escuté, Josep Germain, Joan Maluquer, Albert Masó, Josep M. Ninot, Àngel Romo, Llorenç Sáez, Delfi Sanuy i Florenci Vallès.